

A buddhizmus magyarországi története a 20. század közepéig

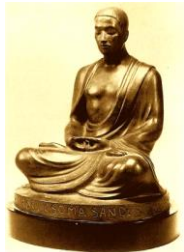

ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Kar, Neveléstudományi Doktori Iskola,
Neveléstörténeti alprogram, vezető: Prof. Dr. Németh András

Kőrösi Csoma Sándor (1784-1842) nyelvtudós, könyvtáros, a tibetológia megalapítója, az első hiteles a tibeti-angol szótár és nyelvtan megalkotója (1834). A magyarok őshazáját, eredetét kutatva került Indiába és Tibetbe. - A képen: a Zangla-i kolostor, munkásságának kezdete (1823-1824).

Emléktábla a Puktal-i kolostornál (1825-1826)

„Csoma Boszatszu, a Nyugati Világ Bódhizattvája” (Tokió, 1933)

Hollósy József (1860-1898) festőművész, Hollósy Simon öccse, filozófus, a buddhizmus első hazai képviselője. Máramarosszigeten jelenik meg első műve, a „Buddhista Káté, bevezetéstül Gótamó Buddha tanához?” (1893).

Lénárd Jenő (1878-1924) és felesége, Ilona. Filozófus, orientalista, író. Könyve, a két kötetes „Dhammó”.

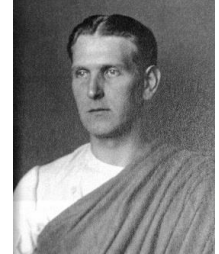
1. Bevezetés a buddhó tanába. 2. A negyedik alapigazság. Adalékok a buddhizmus fejlődésének történetéhez. Buddhista modernizmus. Bp. 1911-1913, Franklin.

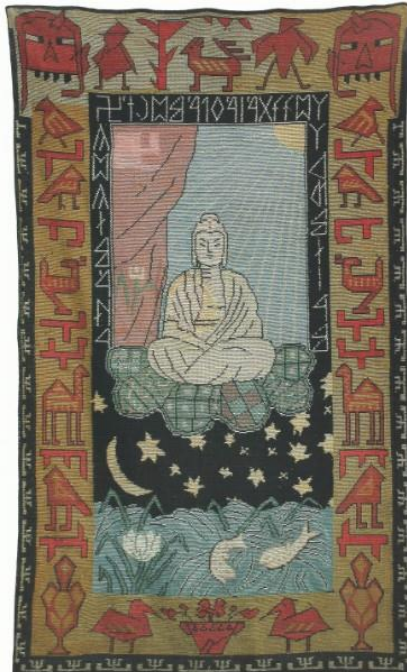
A Magyar Buddhista csoport tagjai: Vágó László, Gulyás Ferenc, Kovács György (Hopp F. Múzeum, könyvtáros), Rohonczy János és Boromisza Tibor (festőművész). (Az 1930-as évek első fele, Hetényi Ernő hagyatéka, A Tan Kapuja Buddhista Főiskola Könyvtára).

Bakty Ervin (1890-1963) (festőművész), orientalista, művészettörténész, író.

A buddhizmushoz kapcsolódó könyvei: A világ tetején (1930), Messzeségek vándora (1934), Szánátana dharma, az örök törvény (1936).

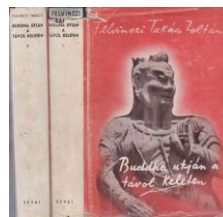
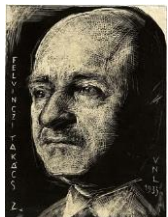
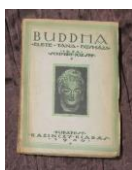
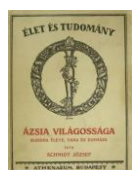

Boromisza Tibor (1880-1960): Buddhista Magyar szöveg (1933 körül)

Kövészki-Kalmár Elza (1876-1956) két alkotása.

Schmidt József (1868-1933) indogermanista, nyelvész, egyetemi tanár, az MTA levelező tagja. Néhány könyve: Buddha élete, tana és egyháza (1920); Ázsia világgossága (1920); Az ind filozófia (1923).

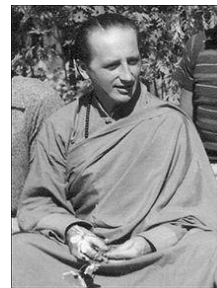

Felvinczi Takács Zoltán (1880-1964) művészettörténész és híres könyve a „Buddha útján” (1938).

Hamvas Béla (1897-1968) író, filozófus, esztéta.

Az 1945 előtti írásából: Világválság (1937), Az ösök nagy csarnoka – ebben Konfu-ce: Lun-ju (1944), Scientia Sacra (1943-1944).

Láma Anagárika Góvinda, az **Árya Maitreya Mandala** buddhista rend nyugati ágának megteremtője. **dr. Hetényi Ernő (1912-1999)**, 1938-tól felavatott buddhista, a Buddhista Misszió és a Kőrösi Csoma Sándor Buddhológiai Intézet megalapítója. (A fényképen: Hetényi Ernő Klosterneuburgban, Lénárd Jenő sírjánál.)

Források:

- Németh András: Életreform-törekvések az Osztrák-Magyar Monarchiában és hatásuk a korabeli művészeti, művelődési és pedagógiai reformokra. In: Az Aranykor és társadalma, a művészetek. A Műcsarnok kiadványsorozata 03, Budapest, 2017.
- Földiné Irtl Melinda és Komár Lajos: Az indo-tibeti hatások és a két világháború közötti magyar életreform. In: Németh A., Vincze B. (szerk.): Továbbélő utópiák - magyar életreform-törekvések és nemzetközi recepciók hatások. Gondolat, Bp, 2017.

Készítették:

Földiné Irtl Melinda, Komár Lajos, Fekete István Gábor {melindairtl@gmail.com, komar.lajos@tkbf.hu, fekete.istvan@inf.elte.hu} (2018).